

Espavilar

Per què relacionem el verb espavilar amb un llum o una candela?

Etimològicament, **espavilar** ve de l'antic *pavil* 'ble': cordó, cinta, feix de filaments combustibles que es posa a l'interior dels ciris, candeles o en el bec dels llums d'oli, de petroli.

Espavilar era l'acte de treure el tros de ble recremat o caramell per revifar la flama i aconseguir que no s'apagués el llum o candela i, per extensió, s'aplica a les persones.

espavilar Revifar un llum o un foc remenant-lo, atiant-lo, llevant-ne els caramells, etc. *Espavilar la llar de foc.* || **espavilar/espavilar-se** Avivar l'enteniment, l'enginy d'algú; fer tornar espavilat; deixondir/deixondir-se: *Fer-lo anar a la universitat potser l'espavilarà. Aquest vailet, des que comparteix pis amb altres estudiants, s'ha espavilat molt. Espavila't o no aprovaràs. Renta't la cara. Vejam si t'espaviles una mica!* || Apressar. *Si no ens espavilem, arribem tard!* | *Espavilar el peu: accelerar. Ara segueix-me i espavila el peu.* || Castigar. *Ja t'espavilaré, si t'atrapo.*

? Consultes

Fons: DIEC2, DCVB, DSFF, GEC, OPTIMOT, TERMCAT

Anxovat o enxubat?

Per anomenar un espai que no té ventilació o qualsevol cosa que està atapeïda, es fan servir les formes *anxovat*, *anxovada* o bé *enxubat*, *enxubada*, que signifiquen el mateix. Per exemple: *Quan vaig entrar a la casa, no havien ventilat i estava ben anxovada. Aquell pis és petit: de moment no tenen més remei que viure enxubats.*

Cup o cub?

Les formes *cup* i *cub* tenen significats diferents. Un *cup* és el recipient sobre el qual hom trepitja el raïm. Per exemple: *Són al cup trepitjant raïm.* En canvi, un *cub* és un hexaedre en què les sis cares són quadrats. Per exemple: *Va jugar amb el cub de Rubik.* El mot *cub* també fa referència a la tercera potència d'un nombre. Per exemple: *El cub*

de tres és vint-i-set, Cinc elevat al cub és cent vint-i-cinc.

Educant o educand?

Les formes *educant* i *educand* tenen significats diferents. El mot *educant* és el gerundi del verb *educar*. Per exemple: *Estàs educant el teu fill.* En canvi, un *educand* és la persona que rep l'educació. Per exemple: *El procés d'aprenentatge i descoberta de l'educand.*

Examinant o examinand?

Les formes *examinant* i *examinand* tenen significats diferents. El mot *examinant* és el gerundi del verb *examinar*. Per exemple: *Aquests darrers mesos m'he estat examinant de tots els cursos de solfeig per treure'm el títol.* En canvi, un *examinand* és la persona que fa un examen. Per exemple: *Uns quants examinands van aprovar l'examen.*

Ajuntament de
Mollet del Vallès

CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Infligir o infringir?

Els verbs *infligir* i *infringir* s'assemblen molt formalment, però tenen significats ben diferents. El verb *infligir* vol dir 'aplicar una pena a algú'. Per exemple: *Li va infligir un càstig molt sever*. En canvi, el verb *infringir* significa 'transgredir un pacte, una llei, una norma, etc.'. Per exemple: *Els conductors que sobrepassen els límits de velocitat infringeixen les normes de circulació*.

Khàrkov o Khàrkiv?

En català, la denominació d'aquesta ciutat ucraïnesa és *Khàrkiv*. Malgrat que fins ara la forma d'ús habitual d'aquest topònim era *Khàrkov*, actualment l'única forma normativa és *Khàrkiv*. D'acord amb les recomanacions internacionals, es prioritzen les formes en la llengua originària i no les rebudes a través de llengües intermèdies, com en aquest cas el rus per a la forma *Khàrkov*.

Wikimedia Maps - Open Street Map, Khàrkiv, ODbL, <https://ca.wikipedia.org/wiki/Kh%C3%A0rkiv#/map/0>

Okupa o ocupa?

La denominació *ocupa* s'ha adaptat en català (amb una c) per designar la persona que ocupa un habitatge o un local deshabitada sense el consentiment del propietari. També s'utilitza aquesta forma, com a adjectiu, per fer referència a tot allò relatiu o pertanyent als ocupes. Per exemple: *Els ocupes viuen al pis de dalt. El moviment ocupa de la ciutat ha iniciat un nou projecte*.

Reemprendre o reprendre?

El verb que designa l'acció de 'continuar alguna cosa que havia estat interrompuda' és *reprendre* i no *reemprendre*. Per exemple: *L'orador, després d'un descans d'un quart, va reprendre el seu discurs*.

Abreviatures

Quina és l'abreviatura de *vegeu*?

Les abreviatures de *vegeu* són *v.*, *veg.* i *vg.*

Quina és l'abreviatura de *per exemple*?

L'abreviatura de *per exemple* pot ser *p. e.* o bé *p. ex.* També s'utilitza *v. gr.*, que correspon a l'expressió llatina *verbi gratia* 'verbigràcia'.

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **fer el dropo**. La resposta correcta era la **3. Estar sense fer res**. La guanyadora ha estat Adilma Miret, de Parets, mestra de l'Escola Can Vila de Mollet del Vallès.

En aquest número preguntem què vol dir **donar-se aire a fer una cosa**?

1. Fer-la a l'exterior, a l'aire lliure.
2. Descansar una mica abans de fer-la.
3. Ventilar l'espai de treball.
4. Anar per feina, no entretenir-se.

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpnl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà com a premi una **Dona d'Aigua model Per molts anys** feta a l'IMSD.

[Nota sobre el tractament de dades personals](#)

Curiositat

Armar / muntar un sidral

El sidral és un preparat en pols o granulat compost d'àcid tartàric, bicarbonat sòdic, sucre en pols i essència, que generalment s'usa dissolt en aigua com a refresc. Popularment, però, un *sidral* és una situació de molt de desordre, soroll i confusió. *A la festa hi va haver un sidral de cal déu*.

Armar o muntar un sidral vol dir 'causar un gran desordre, confusió, renou, desgavell'. *Els estudiants van armar un bon sidral quan van saber que s'incrementaria el preu de les matrícules*. També podem dir *armar-la*, *armar-la grossa*, *armar un enrenou* o *armar un sacramental*.

Webs

- **Paraules habitables**, nova sèrie de pòdcasts sobre termes de diversos àmbits. TERMCAT i La Xarxa+.
- Infografies interactives dels últims **termes normalitzats**. TERMCAT
- Descobrir i aprendre. **La llengua de signes catalana**. Gencat.cat.
- **L'aranès: l'occità de la Vall d'Aran**. Gencat.cat.

Ajuntament de Mollet del Vallès

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA